

Forslag til etablering af uddannelsesforløb for integrationselever

Etableringen af uddannelsesforløb for integrationselever skal være et supplement til eksisterende integrationstilbud til flygtninge. Det uddannelsesforløb for integrationselever, som her beskrives, skal være et tilbud til de flygtninge, der ønsker ufaglært eller faglært beskæftigelse eller uddannelse.

Den integrationsuddannelse, som FOA foreslår, forudsætter, at den enkelte forinden bliver afklaret om valg af uddannelses- og beskæftigelsesretning. Vejledning, evt. med snuse-praktik på en arbejdsplads, kan lede op til et uddannelsesforløb for integrationselever.

Målet med uddannelsesforløb for integrationselever er, at den enkelte elev får helt grundlæggende kompetencer inden for et jobområde på det danske arbejdsmarked, et begyndende brancherettet sprog, grundlæggende kundskaber i dansk og et fagligt og socialt netværk.

Uddannelsesforløbet for integrationselever har definerede faglige mål inden for et brancheområde kombineret med dansk sproglige mål, som kan nås på max. 2 år. Det er arbejdsmarkedets parter, som definerer de brancherettede faglige mål for uddannelsesforløbet. På det kommunale og regionale område kunne man foreslå 4 forskellige brancherettede uddannelsesforløb: Ét inden for hhv. social- og sundhedsområdet, kost- og serviceområdet, teknik- og service og det pædagogiske område.

Mål og niveau for de enkelte uddannelsesforløb skal lede op til de kompetencekrav, som stilles til ufaglærte på de valgte jobområder og/eller indgangskravene til erhvervsuddannelserne inden for området.

Integrationsuddannelsen er en fuldtidsuddannelse med 37 timer ugentligt.

Uddannelsens indhold

Selve uddannelsen består af følgende elementer:

- praktik/praktisk oplæring i en virksomhed/ på en offentlig arbejdsplads,
- brancherettet undervisning på en erhvervsskole eller social- og sundhedsskole, evt. integreret med sprogundervisning. Den kan fx tage udgangspunkt i de branche-introducerende AMU-kurser, som allerede er udviklet på de fleste områder. Den brancheintroducerende undervisning må tilpasses de sproglige udfordringer, oplæring i danske fagtermer og integreres med en mere generel introduktion til det danske arbejdsmarked, kulturforståelse mv.,
- undervisning i dansk sprog, tilrettelagt af et sprogcenter, men udbudt i tæt samspil med praktiksted og brancherettet undervisning. Eleven skal opnå færdigheder svarende til Dansk sprog 1 eller Dansk sprog 2 ved uddannelsens afslutning. Mindst dansk sprog 2 er kravet for at kunne blive ansat som elev i en ordinær erhvervsuddannelse efter integrationsuddannelsen.

Uddannelsens samlede varighed er max. to år. Den enkelte elev får tilpasset og evt. afkortet sit uddannelsesforløb i overensstemmelse med individuelle forudsætninger og kompetencer. Vedlagte fire eksempler viser forskellige modeller for, hvordan vægtningen mellem praktik, skole og sprogundervisning kan tilpasses den enkelte i løbet af et uddannelsesforløb.

Uddannelsen afsluttes med et bestået-bevis, som evt. kan anvendes til at søge erhvervsuddannelse eller ufaglært arbejde på lige fod med andre. Herudover kan /skal eleven opnå bevis for dansk sprogniveau.

I nedenstående fire eksempler er der beskrevet uddannelse inden for FOAs område. Eksemplerne illustrerer, hvordan uddannelsesforløb kan udformes alt afhængigt af brancher og forskellige forudsætninger hos den enkelte.

Adgangsforudsætninger

Optagelse på en integrationsuddannelse forudsætter ingen specifikke faglige krav, men eleverne skal være vurderet uddannelses- og arbejdsmarkedsparete.

Dansk-kundskaberne skal svare til *turist-dansk*. Det vil sige, at man skal kunne gøre sig forståelig i en ganske enkel samtale. Der stilles ikke højere sprogkrav, idet målet med uddannelsen blandt andet er at styrke indlæringen af dansk sprog gennem en kombination af praktisk oplæring og praksisnær faglig undervisning. De relativt lave adgangskrav til elevens niveau i dansk sprog vil imidlertid betyde, at der på arbejdspladsen skal afsættes ressourcer til at vejlede, støtte og styrke den enkeltes faglige, sociale og sproglige udvikling.

Screening, vejledning og visitation til en integrationsuddannelse

Inden integrationsuddannelsen påbegyndes skal der være foretaget en vejledning og sproglig screening af den enkelte. En eller flere snusepraktik (-ker) på en arbejdsplads kan evt. indgå i afklaringen, før den enkelte træffer sit endelige valg af brancherettet integrationsuddannelse.

Når den enkelte har valgt uddannelsesretning, skal der indgås en uddannelsesaftale med et praktiksted og de skoler, der skal varetage danskundervisning og brancherettet undervisning. Praktiksted, erhvervsskoler/social- og sundhedsskole, sprogcentre udarbejder en uddannelsesplan, som beskriver den enkeltes forløb frem til uddannelsesmålet i samarbejde med den enkelte og jobcentret. De skoler, der indgår i uddannelsesforløbet, samarbejder om realkompetencevurderingen, som skal afdække faglige forudsætninger og sprogligt niveauet.

Asylperiode

Fase 0:

1. screening med henblik på begyndende afklaring af jobfremtid

- sprogniveau
- uddannelse
- arbejdserfaring
- særlige behov (PTSD, handicap mv.)

Integrationsperiode

Fase 1: Jobretning afklares

- Den enkelte vurderes klar til job eller uddannelse.
- Afklaring af ønsker til mulige brancheretninger
 - Evt. en eller flere snusepraktik (-ker) med henblik på afklaring ift. brancheretning
- Valg af uddannelsesretning og afdækning af mulige elevpladser

Integrationsperiode

Fase 2: Udarbejdelse af individuel uddannelsesplan

- Vurdering af behov for at nå mål
- Realkompetencevurdering (i samarbejde med VEU centre, jobcentre, sprogcentre)
- Uddannelsesplan for den enkelte (danskundervisning, praktik, brancherettet undervisning)
- Valg af elevsted og endelig indgåelse af elevaftale

Dansk sprogundervisning påbegyndes tidligt i asylproces for hurtigst muligt at opnå basale kompetencer. Danskundervisning fortsættes i hele integrationen.